

Nemzeti Társalkodó

October' 12-dik napján 1833.

Égyiptom és Mehemed Ali.

Az északi Oriás csak most győzte-le azon szerencsétlen nemzetet, melyet kevéssel több mint fél századdal ezelőtt, vett oltalma alá, 's ím azonnal nagy lépésekkel sieté jég-havasairól a' Bosporus partjaira, egy hajdon hatalmas, de a' belső egymás alá áskálások miatt hanyatlani indult nemzet oltalmára. — Kajrói ágyukerekek alatt ropogó szikláin a' Taurusnak, alig perdültenek meg az égyptomi dobok, 's legottan Kozákok tábori tüze villámlott-át a' Szerály ablakaira a' Skutarit kerítő dombokon zöldellő babérok közül, melyek egy alig jelentett akaratra is könnyen koszorukká fonathatnak vala. Azon bombik, melyek az északi földsarok körül már szinte egész karikát írtak, 's az Atlanti tenger nyugoti partjaihoz csak nem oly könnyen juthatnak, mint a' keletihez, a' napfordító alá is elszolgálhatnak. Mily kevésbe mulék-el, hogy míg a' sevastopóli liniahajók a' stambuli hullámok hátán hintázva lobogós árboczaikkal Bujukdere felé köszöngettek, 's az ott szállásoló európai diploma-

ticusokat tábori mu'sikájokkal szinte szinte álomba szenderíték, az alatt az Uralmelyéki tábori vadász zászló alyak, 's Ibrahim bász ezredei egymás ellen ropogtatott fegyvereikből a' jövendőnek oly magvait hintsék el, melyek könnyen teremhetek volna még bá-mittóbb termést, a' pyramisok környékein Buonaparte által elszórt és vérrel öntözette-kénél; nóha ez is, csak már sem megveten-dő, 's közelebbi figyelmünket megérdemli.

Egyiptom, mely ma is érdekes vizsgálato-k tárgya, a' legrégibb idők mesés szürkületében egy szépen világító csillagzatként szórta széjjel Osimandyas Guephaktus'sat. Pharaoji, későbben Nacho 's Amasus'sat. alatt, a' miveltség világító 's melegítő sugárait az akkori vadság fagyára. Ez ország valaha a' legmunkásabb szorgalomnak volt hazája, és az ő csuda művei, ezen szinte örökkévalóság-ra épült emlékei az emberi értelmességnek 's erőnek, elállani 's elenyészni látták Cárthágot, a' fényes Athenaet 's hatalmas Romát és még állanak, 's talám mostani leg-pompásabb városaink romjai is elébb oda léznek, mint a' pyramisok büszke homlokai az idő hatalma előtt porba hajólnak. Hanem mindezek mellett is, a' maga felsőségét féltékenyen őrző papság terhes gyámatyasága, és a' kasztok elkülönöztető falai önn ereje érzésére jutni nem engedvén a' népet, ez külső ellenségnek elégséges erővel állani el-lent nem tud, is így oktalanul számító pap-uraival együtt meggyőzötven, Cambyzesnek

határtalan kényúri vágya könnyen rabszolgájává teszi az obeliscusok műhelyét Persiának; de ennek gyengültével, el jő majd a' hatalmas Sándor, a' prédát, mint erősebb igaz jussal, görög kézre keritti, 's mintha a' régen elvett jóért fizettetni akarna a' gondviselés, görög kéz és ész által hozza elő a' Ptolemaeusok gyönyörű korát, 's a' Nilus' termékeny völgye lakossai, az alexandriai arany időszakaszt élék. De majd ez is a' historia nagy teremében felállított történeti múmiák sorába jut, és azon hatalmas ércz kéz, mely Romának szabad szellemü republicáját, kénye monarchiájává tudta egybelánczolni, Cleopátra országa felé is kinyújtódik, és kijeleli kezdetét azon hoszsú éjnek, mely szinte tizennyolcz századon keresztül borította szép egét Égyiptomnak, 's ez, a' romai görög hatalom alatt, elébb a' saroló Praefectusok 's Ethnarchak prédájává, azután a' Megváltó' boldogító czélját meszebb vitt anachoretákat 's cocuobitákat termő melegágygyá lesz; majd a' Mahomed fegyverrel 's erőszakkal idvezítő vad csordája vérengző helyévé; később, alig pihenhetvén valamennyire, egy Harun al Rasid vagy Szaladin szelidebb kezei alatt, a' szilaj Mamelukkok dühe áldozatjává; 's végre, hogy a' mi kevés talám még volna a' régi jóllétből, az is eltipródják, a' homok pusztákkal kerített om-ladékok birtoka felett a' Mámelukkokkal du-lakodó Törökök csatamezejévé változik.

Indult ugyan 1798-ban egy újabb fergeteg a' Nilus felé; de ennek következései jóra fordultanak. Mint egy hatalmas égiháboru, melynek szele az erdő tölgyeit gyökerestől tépi ki, de egyszersmind megbecsülhetetlen hasznu plánták magvait szórja szét zúgo szárnyairól, 's egy lesujtott villámjával megrepesztett kőszál belsejéből aranyereket hoz napvilágra; olyan volt a' Franciaáknak Buonaparte alatti kiszállása Égyiptomban. Nelson Abukirnál egybetöri ugyan a' francia flottát; Sidney Smith Akrét meg oltalmazza, 's a' francia seregeknek 1801-ben ki kell takarodni Égyiptomból; de ott marad az okos európaiaknak, 's ügyes eszközeiknek emlékezete; a' homok pusztákon a' régi történeteknek egész tára fedeztetik-fel; mindenek felett pedig pályájára lépik Mehemed Ali, ki szinte a' porból, Arabország veres tenger melyéki nagyobb része, szinte egész Núbia, egész Égyiptom, Kandia és Syria hatalmas parancsnokává tudott emelkedni, és a' ki csak nem egybeomlásig reszketteté-meg a' Török birodalmat.

A' rendkívül való emberek előhozásával oly gazdag 1769-ik esztendő adta Mehemed Alinak is az életet Kavalában, Macedoniának egy kis városkájában az Aegaeun vagy görög tenger partján, Thásos-sal szinte által-ellenben; szüléi vesztésével hamar árvaságra jutván, a' kavalai helytartó gondoskodása által kapott némü-némü neveltetést. Ez ugyan, kivált tudományos tekintetben, igen

nagyra nem terjedett, úgy hogy írni és olvasni is későbben Basa korában tanult-meg; de a' testi gyakorlatokban, melyek főbb részét tették török módon neveltetésének, ritka ügyességet fejtett-ki. A' sebessen ható éles elme, 's a' nagyratörő indulat pedig, oly rendkívüli mértékben mutatkoztak benne, hogy neveltetése nem kevés hijánnyai sem valának képesek, ezek majdoni reptét akadályoztatni. Szolgálatba gyámtyja léptette. Ugyan ennek javaslására feleségül vevén egy gazdag özvegyet, darab ideig Kavala vidékén bővön termő dohánnyal folytatott kereskedést. Kavalában, talám éppen a' kereskedés nyújtván erre alkalmatosságot, megismerkedett egy ott lakó Lion nevezetű Marseillei kereskedővel, ki kevés idő alatt erősen megkedvellén Alit, véle gyakran társalkodott, őtet sok előtte még esméretlen dologra figyelmeztette 's ez által mintegy ébresztője lett, az ifjában szendergő nagy tehetségeknek. Lion volt különösen az, ki vallásbéli türeelmet 's a' míveltebb, mindenek felett pedig a' franczia, nemzethez vonzódo indulatot plántált Ali lelkébe, ki, hogy mekkora fontosságúnak tartotta később is Lion eszméltetéseit, megtetszik azon háládatosságából, melyet még 1820-ban sem szünt valamég mutatni a' Lion házhoz.

Hadi szolgálatot legelőbb 1800-ban tett Egyiptomban, a' hová a' Francziák ellen viaskodó török tábor szaporítására, 's mint a' Kavalából kiállított kis török csapatocska ve-

zére (Bimbási) úgy érkezett. Több ízben-is ugyan, de különösen, a' Francziák ellen Rhamanie mellett történt, 's Törököknek kedvező ütközetben, annyira megkülönböztette magát, hogy a' Kapudán Basa, egy nagyobb csapat vezérévé rendelni méltónak találta. Ezen hivatalában az albaniai katonaság kedvét különösen megnyervén, a' Francziák Egyiptomból lett kitakarodása után pedig a' Mamelukkok ellen való csatákban ritka katonai talentumot tüntetvén-ki, nagy becsülete kezdett lenni Egyiptomban. Ez által az akkori helytartó Basa irigységét annyira felgerjesztette, hogy az, eltávoztatására kezdett dolgozni, 's ily czélból ki-is eszközlötte Salonichii Basává neveztetését. De már ekkor nagy tekintete lévén Alinak, Kajró fegyverhez kapott mellette, egy Konstantinápolyba küldött követség pedig úgy értesítette a' Divánt, hogy a' Kursid Basa fosztogatásai, 's prédálásai miatt elkeseredett, 's felzendült Egyiptomban csak Mehemed Ali-tól lehet várni a' csendesség helyre állítását. Ugyan ekkor ajánlották-is Alinak Egyiptomban, az ideigleni helytartóságot, de ő ezt el nem fogadta, megelégedvén még most, alattomban ható nagy befolyásával. Végre 1806-ban aprilis 1-ső napján megtétegett egyiptomi helytartóvá, 's egyszersmind három lófarkás Basává, és ő magát ezen hivatalban, albanussai hozzáragaszkodása, 's Franciaország befolyása által, mind a' mellett is, hogy Britannia ellene dolgozott, meg-is

erősítette. Ennyi és ily szerencsés környülmények, oly szabásu emberben, mint Ali, egy mások kényétől minél kevesebbé függő nagy hatalmu uraság elérhetése, 's maga elnézése szerént használása vágyát, könnyen felébreszhették, vagy ha (a' mi hihetőbb) már felébredve találták, azt nagy mértékben éleszthették: annyi bizonyos, hogy mostantól fogva Alit úgy látjuk fellépni, mint egy hatalmát minden úton erősíteni kívánó, rendkívüli értelmű és munkásságu férjfiat.

A' szerencsétlen III Szelim császárnak azon próbatétele, hogy a' török hadi erőt, az európaiak hasonlatosságára újjólag *) alkassa, 's ez által a' sülyedni kezdett török hatalomnak új erőt szerezzen, a' csak magok személyes hasznát oktanul tekintő, de az egész nemzet dicsőségével 's jóval keveset gondoló Ulemák *) 's néhány nagyravágyó Basák miatt, Ali egyiptomi Basává létekor már közelített elenyészéséhez, 's kevéssel azután merőben el is szerencsétlenedett ugyan; de, a' vad Jancsár csoportok kardjai még sem teheték azt semmivé a' nélkül, hogy némely nemesebb indulatu, 's értelmesebb Törökök lelkében mély bényomást ne hagyjon a' jó cél maga után. Látták ezek, hogy ily országban, melyben eddig elé szinte sem-

---

*) Az európai módon gyakorlott török katonák Szajmen-eknek, az ezek kiállítására, 's formálására rendelt biztosság pedig Nizam d'sedidnek vagy jobban Nidzumi d'sedid-nek neveztetett.

*) Törvény magyarázók és papok egyszersmind.

mi tekintete nem volt az igasságnak; melyben erőszak vagy pénz által szinte mindenhez hozzá lehetett jutni, minden törvényt ellehetetett facsarni, melyben a' szegénynek soha sem volt igaza a' gazdag, 's hatalmas ellen, melyben a' leghatalmasabbnak nevezett úr parancsolatai-is gyakran megvették; melyben a' fegyveres kézzel írottan kívül, más törvénynek tekintetéről a' leggyengébb képzet-is alig volt, ily országban, csak egy rendszeresen alkotott, és egyedül a' legfőbb hatalomtól függő hadisereg szolgálhat eszközül arra, hogy a' Basák 's más hivatalbeliek által bitangolt önkényű uralkodás megszüntetődjék, az alattvalók élete 's vagyona a' hatalmasak ellen oltalmaztassék, 's kiszabott köteleességét, a' leghatalmasabbis éppen úgy ne mérészelje elmúlatni, mint a' legsalsóbb rangu teljesíteni tartozik. Az ily jobb elnézésű férjfiak közzé tartozott Ali-is; de az újítások ellen csak eddig kifejtődött ellentállások-is, nagy vigyázást parancsoltak, még nagyobbat pedig azon környülmény, hogy Alit Egyiptomban oly akadályok-is várták, a' milyenekkel III Szelimnek nem kellett küszködnie. Egyiptom lakossai, tudniillik, nagyobbára Törökök és Arabok. Ez utobbiak földmivesek (Fellah), vagy a' puszták lakossai (Beduin vagy Bedevi). A' Törökök régi szokás szerint, a' parancsolók lévén, kezeikben tartanak minden hatalmat, az Arabok, alattvalók, szinte rab-szolgák. Ezekről, kikben a' mértékletesség,

fáradhatatlan munkásság könnyen fogó észszel, 's hajlékony formálhatósággal vagy on párasodva, és a' kik hosszas időktől fogva engedelmességhez vannak szokva, fellehetett ugyan tenni, hogy egy új rendszerbe könnyen belé fognak illeni, és azon előitéletekről, melyek úgy sem hajtának nekik semmi hasznot, könnyen lemondandanak; ellenben a' Törökökről, kik béható értelmességek mellett restek, vélekedéseik mellett nyakasan megállók, 's türedelmetlenek, előre lehetett tudni, hogy az elmebeli feszüléstől irtodzva, nem könnyen fogják magokat alá adni azon megaláztatásnak, hogy az annyira alá nézett európaiaktól tanuljanak, még kevesebbé pedig azon megalatsonittatásnak, hogy az uralkodás megszokott kellemeiről lemondva, ugyan azon törvények alá essenek rabszolgáikkal, kiknek mint nagyon kedvelt kényelmes életek szinte állati eszközeinek, oly fennyen 's hatalmaskodva parancsolnak. De a' Mameluk Beyektől-is lehetett tartani. Ezek régi hatalma 's ereje el volt ugyan már enyészve nagyobbára, 's a' Francziák közlelbbi kiszállásokkor sem keveset gyengült vala, de az életben maradottak még el nem felejtették vala azt, hogy a' Mameluk Beyek soha sem voltak teljesen legyőzve a' Törökök által, 's azért azt tartották, hogy ők nem kevesebbé urai Égyiptomnak a' Törököknél. Hanem mind ezek sem valának elégségesek Alit eltántoritani céljától. Ő az akadályok és előmozdító eszközökre nézve,

maga számítását már megtette vala, a' dolgot lehetségesnek találta, 's így az egyszer kinézett útnak bátran neki indúlt.

Új hivatalát azzal kezdette, hogy az elvadúlt, elpusztult országot a' lehetőségig rendbe szedte, 's a' zabolátlankodó hadisereget, melynek rendetlen magaviselete mintegy élesztője volt ezer másféle zavaroknak, lassanként engedelmességre szoktatta. Minekutánna pedig az Angolokat, kik 1807ben tavasszal Alexandriát elfoglalták *) vala, néhány szerencsés csaták által meggyengítvén, szeptemberben Egyiptomból eltávozni kényszerítette volna; fordította egész erejét és figyelmét a' Mámelukokra, kik még elég hatalmasok valának arra, hogy Ali a' maga tekintetét tölleik félthesse, és noha felettek való hatalma, mind nagyobb erőre kapott-is naponként, eltölt mégis 1808 és 1809, el 1810-is, 's még mind nem volt egyedüli parancsnoka Egyiptomnak Ali, sőt úgy látszott, hogy csupa erőszak útján nem is lesz oly hamar; egy oly ravaszsághoz folyamodott tehát, melyre a' környülmények igen jó alkalmatosságot szolgáltatának.

Azon kereskedési egybeköttetések, melyeket Ali más európai országokkal-is, de fő-

---

*) Azon szövetséget, mely egyfelől Törökország, másfelől Orosz és Angolországok között, Franciaország ellen állott fenn, Sebastiani konstánczinápolyi francia követ bontotta szét 1806 végén. Ennek következtetésébe foglalták-el, osztán az Angolok Alexandriát mint török birtokot.

ként Franciaországgal oly elnézéssel szerzett vala, hogy basasága terméseit nagy terve majdoni könnyebb kivihetésére használja; öregbitették ugyan az ő erejét; de azon Diván, mely 1806-ban oly nehezen egyezett-meg Alinak égyptomi Basává neveztetésében, hatalma csorbulását féltő szemekkel tekingetett a Nilus felé, és azon esméretes politikából, melyet az igen elhatalmasodott Basák ellen szokott követni, Alira bízta a Vahabi-k *) elleni had folytatását. Ali ezen elene intézett parancsolatot kettősen tudta a maga hasznára fordítani, egy felől az által, hogy a Mámelukk Beyeket 1811 martiussában, azon szín alatt, mintha velek a Vahabik ellen folytatandó hadról kívánna tanácskozni, a kajrói fellegrárba gyűjtven, ott majd mind öszve lövette 's vagdaltatta, és így legveszedelmesebb belső ellenségeitől megmenekedett, más felől az által, hogy a Vahabik ellen készülés ürügye alatt ugyan, de valósággal a maga erőssítésére, nagy hadisergtet gyűjtött 's készített-ki, melynek egy részével csakugyan meg-is támadta a Vahabikat 1811-ben. Ezen had elég szerencsésen folyt ugyan eleintén Alira nézve, úgy hogy győzedelme jeléül három 'sák Vahabi fület

---

*) A Vahabik nevezik magokat Abd-el Vahab-ról Seik Muhamed atyjáról, mely utobbi a múlt század közepe táján a Mahumed vallását némely változtatásokkal tanítani kezdven, kevés idő alatt sok követőkre talált Arabországbán, és éppen ezek a Vahabik vagy Vahabiták.

küldhetett Konstánczinápolyba, és a' két szent város Mekka és Medina-is kezére került; de ennyi haszonnal egy darab ideig meg-is kellett érnie, mert az ellenség apránként akkora erőt fejtett-ki, hogy az egyiptomi Basa kéntelen volt 1815-ben fegyverszünetet kötni. A' fegyverszünet idejét újabb hadhoz készülésre használta mindenik fél, 's különösen Ali, egyéb hasznos rendelkezések között, ezen esztendő juliussában kezdette-meg seregei újjá formálását, azt parancsolván, hogy a' fia Ismael vezérlése alatt lévő seregek európai módon gyakoroltassanak. A' katonák ezért zúgolodni kezdettek, urokat keresztény Basának kiáltozták, 's minthogy a' tiszteknek sem sok kedvek volt az újításhoz, támadás ütötte-ki magát Kajróban. Ez előtt Ali a' fellegvárba vonúlt, magában a' városban iszonyu kicsapongások vitettek véghez, és noha helyre állította-is, úgy látszott mind azáltal, hogy az újításnak ez úttal el kell maradni.

A' Vahabik ellen való had 1816-ban ismét elkezdődvén, oda Ali, fogadott fia Ibrahim vezérlése alatt, a' támadásban nagy részt vett Albániaiakkal együtt seregének azon részét küldötte, mely leginkább ellene volt az újításnak. Ibrahim vitézül folytatta a' háborut egész 1818-ig, a' mikor a' Vahabik fő erősségét Drehye-t vagy Derajeh-t megvévén, 's fő vezéreket Abdalla Saud-ot elfogván, nem csak hogy a' Vahabik hatalmát egészen egybetörte, hanem egyszersmind

Arabország belsejéből nagy darabot Mekka 's Medinához foglalván, a' Török császár vagy inkább Ali birtokát, igen nevezetes részszel nevelte. Az Arabországból haza tért seregek az othonniakkal együtt újabb akadályára lehetek volna Alinak, hogy tehát ezektől megmenekedjék, 's talán hogy megfogyatkozott kincstárán is segéljen, a' fia Ismael vezérlése alatt 1820-ban egy sereget küldött Senaar ellen, 's későbbben néhány hónapokkal egy mást a' Dar-Fur-hoz tartozó Kordofán nevezetű *) Oásis csoport elfoglalására. Ezen seregek, noha maga Ismael megöletett, oly szerencsések voltak, hogy nem csak a' Senaarba vonúlt maradvány Mámelukkokat győzték-meg 's vagdalták-le, hanem Nubia nagy részét és Kordofánt-is elfoglalták, egyszersmind pedig Alinak módot engedtek, kedves tervét újól megpróbálni. Első lépés volt ez úttal egy gyakorló tábortanya állítása felső Egyiptomban, az új rend szerént állítandó serget vezérlendő tisztek taníttatására. A' tanulást a' testőrző sereg és némely főbb emberek Mámelukkjai kezdték. Fő tanítóvá, az égyptomi francia consul 's Ali meghitt tanácsadója javaslására, Ney Marsalnak hajdoni segédje Séves tétetett, tőlle függő altanítottokká rendeltettek melléje, néhány francia és olasz tisztek, kiknek segedelmével,

---

*) Oásis-oknak neveztetnek, a' nagy kiterjedésű homokos pusztákon imitt amott szigetenként találtató termékeny vidékek,

Franciaországból hozatott fegyverekkel, fa dobok szava mellett, útbais indult a' gyakorlás. Új alkotásu zászló alyait, a' Senaarban elfogatott szerecsen fajta Barabras-okból kezdette formálni Ali, 's hogy ezen meglehez szokott testü újonczok kevesebbet szenvedjenek, felső Égyiptom legdélibb határára Assuan-hoz költöztette a' gyakorló tábor-tanyát. (folytatása következik).

S z í n j á t é k.

Zilah sept. 23-kán. — Tegnap este vevé búcsuját tőlünk, (miután várasunkat, 's itt közgyűléselt és székezett megyebeli Nemesinket, öt hét alatt, csak nem minden nap; változó nemü, 's előadásu darabokkal műlatta volna) kised színész társaságocskája *Fejér* úrnak, Kisfaludy Károly *Kemény Simonja* előadásával.

A' darab sokkal ismertebb, mintsem hogy róla valami megjegyzést tenni szükséges volna. 'S kinek keble ne feszülne a' *Hunyady* és *Kemény*, 's kivált jeles költészünktől dicsőített - halhatatlan nagy nevekre? Néző, a' szüköcske szinben, alig lélekezelt. De ügyes jádzóink felejteték velünk a' tolongás alkalmatlanságát. Ugyan is; Simont, kinek keblében a' nagy a' szent gondolat foganék, — magát a' század és keresztyénség embere' *Hunyady* helyett, a' maradandó honért, 's örök hírért, — ily drága szentháromsági áron ad-

nia el, — e' Simont, mondom, *Fejér* úr elég szép hévvel, magát szerepébe helyző érzéssel, 's sok hívséggel adá. Kár, hogy jeles tűzének, nem épen hősi-nagyságu termete, — különben elég csinos 's illedelmes tartásu 's öltözetü külseje mellett is, — nem egészen felelhete meg. Idát, e' férje vesztésén elébb aszszonyilag aggódó gyenge nőt, 's végre büszkén-bús hölgyet, a' most is (mint mindig) megfelelőleg öltözött *Fejérné*, helybehagyhatólag képzé. Öreg Keményt, — a' tehetetlen kora miatt aggódó, de hona maradandóságában, 's fia dicsőülendésében boldog agg apát, — *Po'soni* úr, — öreg szerepekre igen alkalmas férfias rezgő hangja, különben is ilyesek vitelire hajló időmait, felette segítvén, — előnkbe dicséretesen állítá. Hunyadi Jánost, — ha a' nagy nevet csak meggondoljuk is, — *Almásy* úr, igen igen meszszirül árnyékolá. — A' játékközi éneklések, egyet, a' Simont halva bekísérőt kivéve, — a' darab becsét nem emelék; sőt vontak-le belőle. — Játék végzetével *Fejér*, *Fejérné*, és *Po'soni* kitapsoltattak, midőn is *Fejér* úr, minyájok nevében, érzékeyy búcsúját mondá, — nem rossz szívvvel látott nézőinek. N. Bánya felé indulandók, 's novemberre, megyei tisztújító közgyűlésünkre vissza várattatandók.

Jegyzés. Mivel, mint felebb-is említők, e' társaságocska csak nem minden nap más-más darabok előmutatásával foglalja bennünket; nem tartók tanácsosnak mindeniknek előada-

tásáru, (mint elkezdtük volt) híven értesitni az érdeemes társalkodókat. Azért-is, most már minnyájára egy tekintettel vissza nézve; részint esmértetésekül, részint további figyelmesítésökül a' Színész uraknak, általánosan csak ezeket jegyezzük meg (többek itéletét közlöm). *Fejérné* válaszsza magának inkább csak azokat, mikre ő választva lenni látszik, falusi egyszerű lánykák szerepeit, 's öltözzék mindig oly csinos izléssel; 's személyeinek megfelelőleg, mint szokott, maga fogja emelni saját érdemét. *Nika*, csalfa özvegyi csinjai által, kérőit ugyan elrezzenti, de nézőit megnyeri magának. *Fejér* úrnak, természeti idoma 's vonzalmánál fogva, igen foganatos leend magát a' nemesen víg-bolozatu szerepekre tökéletesbitnie, miket több ízben megelégedésünkig vive. Azonban, nem tagadjuk meg tőle, hogy Moor Ferenczet-is remekül adá. *Bányai* úr, ifjak bolondoskodásaira dohogó ('s azért dohogó, mivel már tőle az eféle eltölt) éltes apákat, őszinte, azaz: egyenes nyílt szivü nyers jó barátokat, 's *bánom* hogy megházasodtam-beli, általa tapsra vitt, személyeket yalaljon. *Posony* úr öregek vitelére termett; mint az öreg Moor' derékül adásából sejthetők. *Szigetváry*, gyáva báró *Tilinkási*, *Almásy*, élhetetlen Lomhagy, 's idéetlen cigány fiu szabásuakat, személyesítsenek.